

Byggeriets nøgletal

Analyse 2016

Funding

Hvor mange fondsuddelinger går til byggerelaterede projekter? Og er der sket en udvikling i, hvilke typer af projekter inden for byggeriet som henholdsvis de private og offentlige fonde tildeler midler?

For at finde svaret er der set nærmere på uddelingerne fra 21 udvalgte private og offentlige fonde i hhv. årene 2010 og 2013 under forudsætning af, at fondene 1) kan støtte projekter i byggeriet, 2) har været aktive i begge de undersøgte år og 3) har offentligt tilgængelige tal for tildeling af midler på projekt-niveau.

Tallene er hentet i efteråret 2014.

Flere fondsmidler til byggeinnovation

Fondsmidler er – som supplement til virksomhedernes egne investeringer samt offentlige forsknings- og udviklingsmidler – en vigtig accelerator for innovation i byggeriet.

I perioden 2010 til 2013 er de samlede uddelinger fra 21 udvalgte (offentlige og private) fonde steget med godt 220 mio. kr. til knap 4 mia. kr. [jf. tabel 1].

Ser man nærmere på, hvad pengene er gået til, er andelen af fondsuddelinger til projekter vedr. innovation i byggeriet steget fra godt 4 % i 2010 til 7 % i 2013 svarende til en absolut stigning fra 154,7 mio. kr. til 273,3 mio. kr.

De øgede midler er primært gået til energibyggeri

Stigningen i fondsuddelinger til innovation i byggeriet skyldes i høj grad øgede tildelinger til energirelaterede projekter. Ser man derfor bort fra disse, er andelen af midler til innovation i byggeriet kun steget fra 3 % til 4,1 % i perioden [jf. tabel 1]. Stigningen i fondsmidler til innovation i byggeriet er altså mindre markant, hvis uddelinger til energibyggeri fratrækkes (dog kan energibyggeri også indeholde et element af innovation, men ikke som bærende element).

Færre penge til mursten, flere til vand

Tillægger man en bredere optik på de byggerelaterede fondstildelinger, så man – foruden innovation i byggeriet – også inkluderer uddelte midler til en-til-en byggeri samt projekter relateret til vand og klimatilpasning, er de samlede tildelinger steget mere begrænset fra 14 % til 15 % [jf. tabel 2].

Her ses det, at uddelinger til vand- og klimatilpasningsrelaterede projekter er steget fra 0,7 % til 2,1 %. Derimod er tildelinger inden for en-til-en byggeri (hvad man også kunne kalde 'murstenspenge', altså penge til specifikke byggerier og renovering af særlige bygninger) faldet fra godt 9 % i 2010 til 6 % i 2013 [jf. tabel 2].

Markant stigning i offentlige fondsmidler til innovation i byggeriet

Ser man på hhv. de offentlige og private fondes tildelinger til innovation i byggeriet, er det tydeligt, at de offentlige fonde har øget deres andel af tildelinger markant fra 2010 til 2013 [jf. figur 1]. Således blev der i 2013 uddelt 179,2 mio. kr. til innovation i byggeriet fra de offentlige fonde [sammenligning baseret på offentliggjorte tal fra fondene].

Tabel 1 - Samlede fondstildelinger og fordeling på innovativt byggeri for 21 udvalgte fonde

	2010	2013
Totale tildelinger mio. kr.	3.659,8	3.882,3
Andel til innovation i byggeriet	4,2%	7,0%
- Heraf energibyggeri	1,2 pct. point	2,9 pct. point

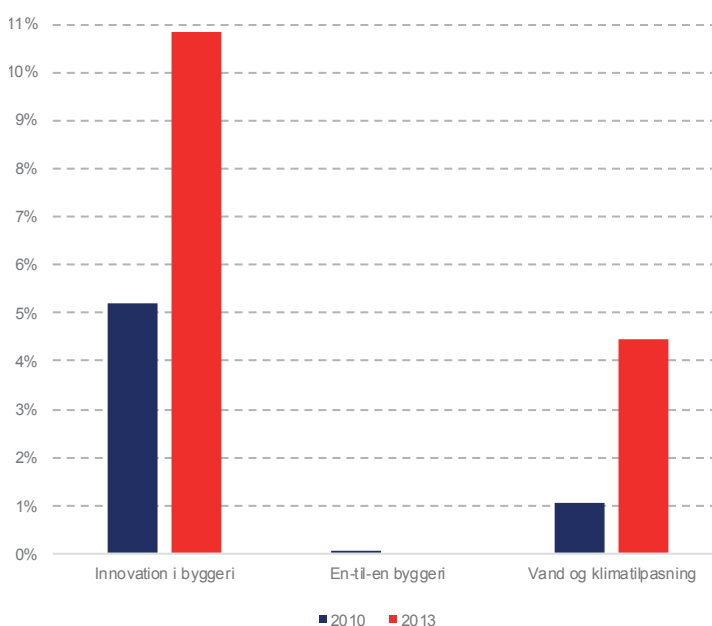
Kilde: Smith Innovation pba. offentligt tilgængelige tal fra udvalgte fonde

Tabel 2 - Samlede fondstildelingers fordeling på bredere byggekategorier for 21 udvalgte fonde

	2010	2013
Innovation i byggeriet	4,2%	7,0%
En-til-en byggeri	9,2%	5,9%
Vand og klimatilpasning	0,7%	2,1%
Ikke byggerelateret	85,9%	84,9%

Kilde: Smith Innovation pba. offentligt tilgængelige tal fra udvalgte fonde

Figur 1 - Tildelte midler fra offentlige fonde fordelt på forskellige kategorier

Kilde: Smith Innovation pba. offentligt tilgængelige tal fra udvalgte fonde

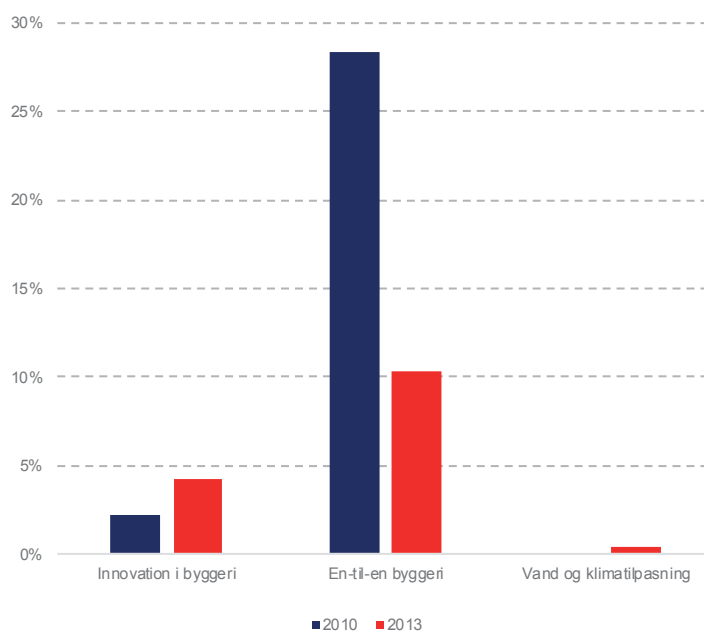
Ligeledes har de private fonde øget tildelingerne inden for innovation i byggeriet, om end stigningen langt fra er så markant, som hos de offentlige fonde. Således blev der i 2013 uddelt 94,1 mio. kr. til innovation i byggeriet fra de private fonde (sammenligning baseret på offentliggjorte tal fra fondene). De private fonde uddeler således langt færre midler til innovation i byggeriet end de offentlige [jf. figur 2].

Med andre ord kommer de øgede midler til innovation i byggeriet altså særligt fra de offentlige støtteordninger. Tilsvarende er det også de offentlige fonde, der står bag de øgede tildelinger inden for projekter relateret til vand og klimatilpasning [jf. figur 1].

De private fonde giver primært 'murstenspenge' – om end færre

De private fondes tildelinger inden for byggeriet går overvejende til en-til-en byggeri, dvs. konkrete byggeprojekter. Selv om tildelingerne af de såkaldte 'murstenspenge' er mere end halveret fra 2010 til 2013, går der stadig over dobbelt så mange private fondsmidler til en-til-en byggeri, som der går til innovation i byggeriet i 2013 [jf. figur 2].

Figur 2 - Tildelte midler fra private fonde fordelt på forskellige kategorier

Kilde: Smith Innovation pba. offentligt tilgængelige tal fra udvalgte fonde

Byggeriet står stærkere i 2013 end i 2010 i forhold til at tiltrække eksterne midler til at understøtte innovation. Byggeriets andel af de tildelte innovationsmidler er steget fra ca. 4 % til 7 % for de undersøgte fonde.

Energirelaterede innovationsprojekter tegner sig for hovedparten af denne stigning. Dette kan vidne om, at byggeriet i højere grad har fokus på og har formået at skrive sig ind i de afgørende samfundsudfordringer.

Trods den generelle stigning i tildelingen af innovationsmidler, er der betydelige forskelle på tildelingspraksis i offentlige og private fonde, og det er primært de offentlige fonde, der bidrager med støtte til de innovationsrettede aktiviteter.

Spørgsmålet er derfor, om den positive udvikling fortsat kan fastholdes og styrkes, og om de private fondes 'murstenspenge' i højere grad kan komme i spil i forhold til at skabe langsigtet byggeinnovation?

Definitioner

Fonde	Offentlige:	Private:
	1) Danida	1) Alexander Foss' Industrifond
	2) Den Almene Forsøgspulje	2) Brødrene Hartmanns Fond
	3) Det Strategiske Forskningsråd	3) Carlsbergfondet
	4) EUDP	4) Grundejernes Investeringsfond
	5) Innovationsfonden	5) Industriens Fond
	6) MUDP	6) Knud Højgaard's Fond
	7) Regionalfonden	7) Lokale og Anlægsfonden*
	8) Socialfonden	8) Nordeafonden
		9) Novo Nordisk Fonden
		10) Nykredits Fond
		11) TrygFonden
		12) Velux Fonden
		13) Villum Fonden
Kategorier	<p>Innovation i byggeriet: En ny opfindelse til et konkret byggeprojekt eller en teknologi, der specifikt omhandler byggeri. Kan desuden omfatte nye metoder at organisere processen på. Omfatter også 'Energibyggeri'.</p> <p>Energibyggeri: Projekter vedr. f.eks. energibesparende lys, energiforbedret ventilation, bygningsmonterbare solceller, optimering af klimaskærm o.l. Er omfattet i 'Innovation i byggeriet'.</p> <p>En-til-en byggeri: Restaurering af en bestemt bygning eller opførelse af ny bygning, hvor der i projektbeskrivelsen ikke nævnes noget om, at der i den forbindelse er særligt fokus på udvikling af ny teknologi, metode m.v. til byggeriet.</p> <p>Vand og klimatilpasning: Projekter der typisk holdes af vandværker. Inden for klimatilpasning f.eks. vandafledning i bymiljø.</p> <p>Ikke byggerelateret: En residualkategori for alt, der ikke er byggerelateret. Herunder teknologi, vedvarende energi (der ikke er byggerelateret), udvikling af kemikalier, medico, sociale projekter m.m.</p>	

Bemærk: De 21 fonde er udvalgt ud fra, at de 1) støtter projekter, der kan have relevans for byggeriet, 2) har eksisteret i både 2010 og 2013 og 3) har offentligt tilgængelige oplysninger om uddelinger på projektniveau. Realdania er ikke medtaget blandt de 21 fonde. Dette fordi Realdania ikke er klassificeret som en fond, men en medlemsforening. Realdania yder dog filantropisk støtte til projekter i det byggede miljø og havde i 2010 samlede uddelinger for 903 mio. kr. og i 2013 for 834 mio. kr. Disse uddelinger dækker både innovation i byggeriet og en-til-en byggeri, men også tiltag for det byggede miljø i bredere forstand.

* Lokale og Anlægsfonden er klassificeret som privat fond, da fondens midler kommer fra Udlodningsmidlerne (overskuddet fra Danske Lotteri Spil). Dog er det ministerierne, der har ansvaret for fordelingen af midler.

Kilde: Smith Innovation